

9042.

1775, 24.

QVAESTIO
 IVRIS CONTROVERSI
 AN
 PRIVILEGIA NON SVBDITO
 DATA PROSINT

QVAM
 ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
 PRAESIDE
 D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
 PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
 ET SOCIETAT. LITERAR. DVISEVVRGENS.
 SOCIO
 IN AVDITORIO IVRIDICO
 DIE XXIII. IVNII ANNO MDCCCLXXV.
 DEFENDET
 CHRISTIANVS FRIDERICVS MANITIVS
 LVTZEN - MARTISVVRG.

LIPSIAE
 EX OFFICINA LANGENHEMIA.

9042.

QUESTIO
LIVR. CONTROVERSIA

PRIVILEGIUM NON SVBITO
DATA PROSINT

ILLUSTRISSIMO DOMINI ORDINIS GRATIA
FRATRES

D. CHRISTIANO HENR. BRUNNING

PROFESSORIS PUBLICI ORDINIS IURIS ET HISTORIE

IN UNIVERSITATE HALLENSI

IN AVDITORIO TRIBUNICO

DIE XXIII. MARTII. MDCCLXXII.

DECRETUM

CHRISTIANVS TRIBUNICVS MANIVS

SECRETARIVS

LITTE

EX OFFICIO MANIVS

A N
PRIVILEGIA NON SVBDITO
DATA PROSINT

Prohibuere suis Legibus Decemuiri, quominus pri-
uilegia ferantur. Neque id mirum; priuilegium
enim erat Romanis formula legis, quae in per-
sonae odium nominatim concepta erat. Non conueniebat
cum natura libertatis ciuium, quibus quidem ex Legibus
ius dici reddique poterat, non vero qui ipsi materiam legi
dabant. Ferenda itaque erat verbis generaliter conceptis
lex, quae odium poenamue inferret. Non ergo ad pri-
uilegia referebantur, quae personae mentionem faciebant,
non vero odium aut poenam continebant. Sic lege cu-

A 2

riata

riata imperium Proconsuli dabatur, sic amplius lege arrogatio fiebat, sic heredum institutio in comitiis populi fiebat et in his legibus omnibus personae nominatim mentio fiebat, neque tamen erant priuilegia ex mente Romanorum, hinc lege decemuriali haud prohibita. At factum demum est, ut abusu vocabuli significatum mutarent, atque, quae apud VLPIANVM in *L. 1. §. 2. π. de constit. Princip.* leguntur, ubi scribit: *Plane ex his quaedam sunt personales, nec ad exemplum trahuntur: nam quae princeps alicui ob merita indulgit, vel si quam poenam irrogauit, vel si cui sine exemplo subuenit: personam non egrediuntur, vno nomine priuilegiorum comprehendere coeperint.* Enata hinc est diuisio in *fauorabilia* et *odiosa*. Sunt quidem nonnulli, qui hanc distinctionem ferre nequeunt, putantes fauorabilia tantum esse vera priuilegia, non aequae odiosa; sed ex veterarum hi iudicant loquendi ratione suamque veteris latii linguae produnt imperitiam.

§. II.

Sicuti autem singulare quid siue in fauorem, siue in odium constitui potest, vel *rei* alicuius, vel etiam *personae* hinc priuilegiorum duplicem formarunt speciem, quae vel realia, vel personalia dixerit; prout maiestas vel fauorem vel odium seu magis onus aliquod contra communis iuris tenorem rei alicui imposuit, vel personae tantum respectum habuerit, quam distinctionem communiter vindicant autore aduocato PAYLO in *L. 68. π. de diuers. Reg. Jur.* qui scripserat: *In omnibus causis id obseruatur: ut, ubi personae condicio locum facit beneficio, ibi deficiente ea beneficium quoque deficiat. Vbi vero genus actionis id desiderat: ibi*

ibi ad quemvis persecutio eius deuenit, non deficiat ratio auxilii. Non reprehendam distinctionem, at an Paulus eam doceat, maxime in libro singulari, quem de dotis repetitione scripsit, mihi quidem probabile non videtur.

§. III.

Cum vero priuilegia leges continent, quae a communi iure dispensant vel in odium vel in fauorem, leges vero pendent a maiestate, quae legislatariam habet potestatem, facile per se certum est, solum principem in monarchico statu, vel optimatum collegium in Aristocratica republica, vel populum ipsum in democratico imperio posse concedere priuilegia. Non ergo magistratus priuilegia concedet, quippe huius est officium subditis secundum leges a maiestate latas administrare iustitiam. Reum itaque se faceret criminis maiestatis laesae, si a legum praescriptarum tenore soluere vellet subditos, vel fauorem concedendo, vel in subditi odium contra ius statuere.

§. IV.

Cum principis sit, concedere priuilegia, simul enata est quaestio, an et Iureconsultis, quorum officium interpretando leges absoluitur, licitum sit ex artis regulas interpretari quoque priuilegia. Sunt, qui his interpretandi facultatem omnem negant atque ad suam opinionem confirmandam vtuntur autoritate CELSI in *L. 191. §. de Diuers. Reg. Iur.* Scripserat enim hic Ictus, Principis, quem modum esse beneficii sui vellet, aestimationem esse. At sicut facile patet, in hoc capite non agi de interpretatione priuilegii

legii, sed de concedendo aestimandoque, quantum quidue velit petenti concedere princeps, qui, cum in suo arbitrio positum habet, an velit alicui concedere, ita simul determinabit, quid concessurus sit beneficii loco, ut non necesse habeat ex omni parte supplicantis desiderio satisfacere, sed poterit aestimare, quem velit priuilegii fore modum. Qua propter vel Neratii responsum in cit. L. 191. probat, ICTOS respondisse de iure circa priuilegia, eaque interpretatos esse. Imo cum priuilegium lex sit, quamuis specialissima, ICTIS vero legum interpretandarum potestas concessa, recte asseruit IAVOLENVS in L. 3. π. de Conslit. *Princip. Beneficium Imperatoris, quod a diuina scilicet eius indulgentia profisciscitur, quam plenissime INTER PRETARI debemus.*

§. V.

Cum vero leges feruntur subditis, ut secundum eas suas dirigant actiones, facile apparet, subditis quoque priuilegia concedi. Obligantur enim ex maiestatis voluntate ii, qui obsequium principi seu maiestati debent. *An vero non subdito concedi possit priuilegium, quaeritur. Negant non nulli, putantes, non subdito priuilegium concedi non posse. Praeter LVDOVICI in Doctr. Pandect. Lib. I. Tit. IV. MENCKENIVS in Theoria et Praxi Pandect. Lib. I. Tit. IV. §. 10. statuit Priuilegia indulgeri personis ac rebus, quae et quatenus potestati Concedentis subiacent. An haec utique sententia vera sit, videamus.*

§. VI.

§. VI.

Est quidem verum, extra territorium maiestati nul-
lum ius competere, neque principis leges latas non sub-
ditos obligare, imo impune eosdem legibus non parere;
tamen videtur princeps priuilegium non subdito
daturus plane nihil agere, quippe a legum communi-
um obligatione non subditum dispensare atque in illius gra-
tiam singulare quid constituere non possit. Et quem habitu-
rum esset effectum priuilegium in territorio alterius prin-
cipis, cui subditus parer, si beneficium a principe obti-
nerat, cuius haud erat subditus. Videtur itaque vera
esse sententia, non subditis priuilegia concedi non posse.

§. VI.

His vero non obstantibus certo modo adfirmari pos-
se puto, et ipsa me docuit experientia, posse certo mo-
do priuilegium non subdito efficaciter concedi. Concede-
do, rei priuilegium sitae extra territorium frustra dari ob-
allegatas rationes imo nemo concedet, in non sub-
ditum odiosum statui posse priuilegium. At quid
prohibet, quominus non subdito fauorem concedat maiestas
alius territorii, quod quidem beneficium non efficit le-
gem in territorio, in quo subditus domicilium ha-
bet, at poterit vtile esse, quoties eo uti velit in territorio
principis concedentis beneficium. Exemplum facile con-
cipi potest in priuilegio certarum mercium vendendarum.
Fac, non subditum bibliopolam typis exscriptum habere li-
brum, sibi que ab extraneo principe quaesuisse priuilegi-
um, imo huic supplicanti priuilegium de illo libro concess-
isse. An negabimus huic priuilegio et vim et vtilitatem?
Haud

Haud videtur. Ea enim huic concessio priuilegio vis est, vt nemini liceat in territorio alium eiusdem libelli editionem vendere ac emere, quam quae priuilegio munita. Hinc nihil interest, vtrum subditus territorii sit, qui obtinuit, an non sit. Concedendo enim priuilegium simul suis dedit subditis legem, ne in iure perfecto, quod ex priuilegio obtinuerat, non subditum in territorio principis concedentis turbent. En ergo vsum priuilegii non subdito concessi! Addo. Quid? si princeps non subdito ex mera gratia per beneficium seu priuilegium colatum concedere velit, vt in certo ipsius principis banno ferino venationem exerceat. An dicamus inuuliter id fieri? Quid enim in beneficio conferendo requiratur subditi nexus? Erat tamen hoc priuilegium lex subditos suos obligans, ne eum, cui priuilegium venationis indylsit, quoties suo vtatur iure, turbatorem habeant venationis, et ne magistratus contra eum iudicium instituat, tanquam contra eum, qui turbando venationem poenae se obnoxium fecisset. Et sic in aliis.

Leipzig, Diss., 1775 A17

ULB Halle

003 719 030

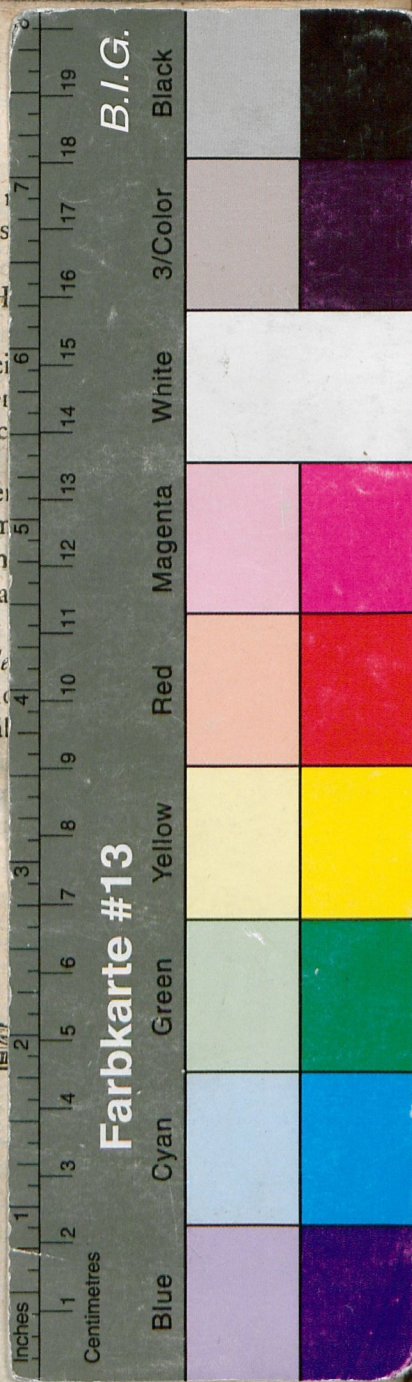
3

SB

1775

9042.

1775, 24.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
PRIVILEGIA NON SVBDITO
DATA PROSINT

Q V A M
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITÉRAR. DVISVVRGENS.
S O C I O
IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE XXIII. IVNII ANNO MDCCCLXXV.
DEFENDET
CHRISTIANVS FRIDERICVS MANITIVS
LVTZEN - MARTISVVRG.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIA.